

134543

Dr. VICTOR JÁNOS

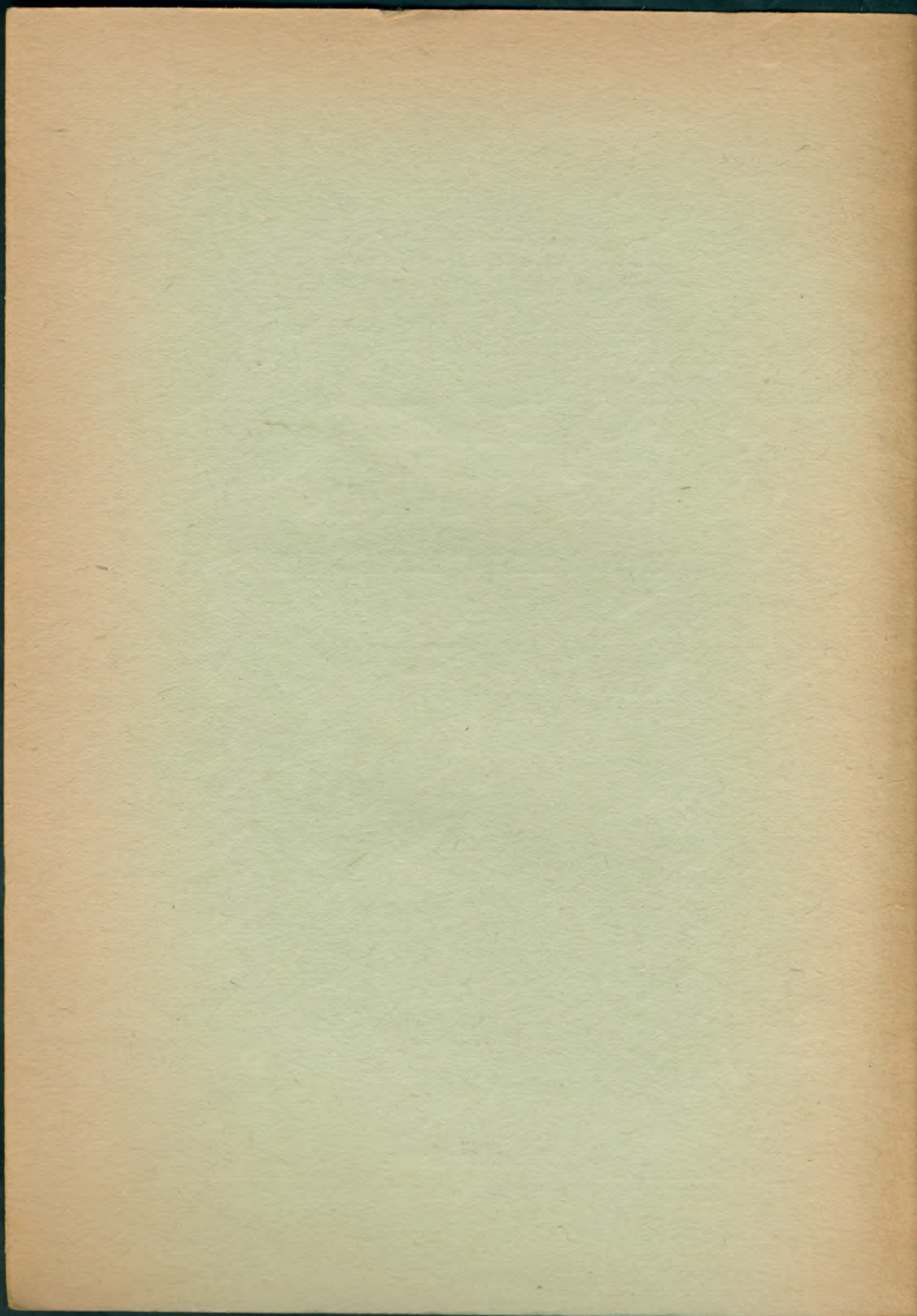
A JÓ PÁSZTOR ÉS JUHAI

HÁROM BIBLIAI ELMÉLKEDÉS

BUDAPEST, 1942.

BETHLEN GÁBOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RT.

DR. VICTOR JÁNOS:

A JÓ PÁSZTOR
ÉS JUHAI

HÁROM BIBLIAI ELMÉLKEDÉS

Ára 1.— pengő.

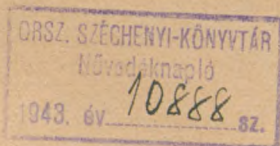
Ez év májusában a szegedi református gyülekezet körében szolgálván több napon át, egyebek közt három reggeli bibliaórán is vezettem az egybegyűlt atyafiak elmélkedését. Többen úgy vélték, hogy amit a János Evangéliuma 10. részének alapul vett szakaszai akkor nekünk mondtak az másoknak is lelki nyereségére szolgálhat. Ezért lejegyezték bibliamagyarázataimat és e füzetben közreadják.

Kívánom, hogy akik olvassák, azokon teljesedjék be az én töredékes, gyarló tolmácsolásom révén is a Jó Pásztor ígérete: „Az én juhaim hallják az én szómat és követnek engem.”

Dr. VICTOR JÁNOS,
a Budapest—Szabadságtéri Református
Egyház lelkipásztora.

1942 őszén.

134543

F. k.: Dr. Victor János. — Bethlen Rt. Műsz. ig.: Lombár L.

I.

Bizony, bizony mondom néktek: Aki nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem másunnán hág be, tolvaj az és rabló. Aki pedig az ajtón megy be, a juhok pásztora az. Ennek az ajtónálló ajtót nyit; és a juhok hallgatnak annak szavára; és a maga juhait nevükön szólítja és kivezeti őket. És mikor kieresztí az ő juhait, előttük megy; és a juhok követik őt, mert ismerik az ő hangját. Idegent pedig nem követnek, hanem elfutnak attól, mert nem ismerik az idegenek hankját.

Ujra monda azért nekik Jézus: Bizony, bizony mondom nektek, hogy én vagyok a juhoknak ajtaja. Mindazok, akik előttem jöttek, tolvajok és rablók; de nem hallgattak rájuk a juhok. Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik, és bejár és kijár majd, és legelőt talál. A tolvaj nem egyébért jó, hanem hogy lopjon és öljön és pusztítson. Én azért jöttem, hogy életük legyen, és bővülködjenek.

Ján. 10, 1—10.

Bizonyára feltűnt már mindnyájunknak, hogy a János Evangéliuma különös előszeretettel jegyzi fel Jézusnak olyan kijelentéseit, amelyekben magáról szólva egy-egy hasonlat tükrében tünteti fel: kicsoda Ő és mit hozott e világnak? Érdemes összekeresni ezeket a mondásokat, amelyek így kezdődnek: „Én vagyok...” Ezek közé tartozik ez is: „Én vagyok a jó pásztor.”

Ez a hasonlat különbözik a többiektől. A többiekben Jézus valamihez hasonlítja magát. „Én vagyok a világ világossága” — mondja például. A világosság személytelen dolog. Megbecsülhetetlen áldás, de nem valaki, hanem valami. És így

tovább. „Én vagyok az életnek kenyere, az út, a szőlőtő...” Pedig hát Jézus nem valami, hanem valaki, és ezért világos, hogy az ilyen hasonlatok mind egyoldaluak. Hiszen minden hasonlat sántít! Ugyan mihez hasonlíthatná magát Jézus, ami egészen olyan volna, mint Ő? Nincsen semmi, sem égen, sem földön! Mindenből, amihez magát hasonlítja, csak éppen egy-két vonás ragadható ki, ami Őreá vall és fényt vet reá. Ezért természetes dolog, hogy amikor magát különböző tárgyakhoz hasonlítja, ezek is mind gyarló hasonlatok. Ezekkel a tárgyakkal mi rendelkezünk. A világosságot beengedjük a szobánkba, vagy ablakunkat lefüggönyözve kirekesztjük onnan. A kenyeret elővesszük az élestarunkból és szelünk belőle. És így tovább. Ilyen tárgyaknak mi vagyunk az urai. Nem felejtjük ugyan el, hogy reájuk vagyunk utalva. Isten kegyelmének drága, nélkülözhetetlen ajándékai, a világosság is, a kenyér is, mind a többi is. Da ha egyszer Isten megadta, akkor már mi használjuk fel a szükségleteink és tetszésünk szerint.

Azért kellett egy olyan hasonlat is, amelyből kiviláglik az igazság másik oldala, az t. i., hogy Jézus nem adja át magát így a mi rendelkezésünkre, hogy akkor vegyük elő, amikor nekünk jól esik, s akkor tegyük megint félre, amikor akarjuk. Hogy magát egyáltalán ilyen tárgyakhoz, dolgokhoz is hasonlította, amelyek azt a látszatot kelthetik, mintha Ő is olyasmi volna, ami fölött mi rendelkezhetünk, ez is csak arra vall: milyen nagyon leereszkedett mihozzánk a mi szükségünkben, mennyire nekünk adta magát. Anynyira a mienk lett, hogy már-már úgy tűnhetik fel, mintha a hatalmunkban volna, mint — mondjuk — egy jóbarát, akihez akármikor bezörgethetünk, amikor eszünkbe jut, és mindig rendelkezésünkre áll. Igen, van Jézus Krisztusban valami ehhez fogható. Ő a legjobb barátunk, aki mindig kéznél van és mindig igénybe vehető. De jó eszünkbe vennünk, amit búcsúzásakor mondott: „Ti az én barátaim vagytok, ha azokat cselekszitek, amiket én parancsolok néktek.” (Ján. 15, 14.) Tehát mégis csak Ő az Úr és Ő parancsol! Nem úgy adja magát nekünk, hogy hatalmunkban van, hanem úgy, hogy hatalmába vesz!

Ezért jó, hogy itt van a János Evangéliumában a Jó Pásztornak és juhainak a képe is. Itt világos, hogy nem a juhok rendelkeznek a pásztorral, hanem a pásztor a juhokkal. A pásztor felettük áll. Szemlátomást kimagaslik föléjük, hogy a juhok föltekintessenek hozzá. Magasabbrendű lény, mint ők. Nem közülük való. És éppen mint ilyen magasabbrendű lényre van rájuk szükségük a juhoknak. Amikor ebben a hasonlatban Jézus így fölénk emeli magát, ugyanakkor minket meg is aláz. Mert az egész hasonlat azt jelenti, hogy mi a szegény, ügyefogyott birkanyáj módjára, magunkkal tehetetlenek volnánk Önélkül. A köztudatban legalább is úgy él a juh, mint a legönállóbb lény. Olvastam ugyan valahol egy szakértőnek a véleményét, aki ellene mond ennek, mert szerinte a juhnak is van elég magához való esze. De ezen most ne vitatkozunk. Ha valakire azt mondják: úgy viseli magát, mint a birka, ezzel semmi esetre sem az életrevalóságát, a rátermettségét, az eszességét és ügyességét akarják dicsérni. A köztudat úgy ismeri a juhot, mint ügyetlen, magával jótéhetetlen jószágot, amelyet valakinek mindig vezetnie kell, amelyre valakinek vigyáznia kell, amelynek valaki a gondját kell, hogy viselje. Ilyenek vagyunk mi is — mondja nekünk Jézus ebben a hasonlatban — és ezért van szükségünk Őreá.

Voltaképen az Ótestamentumnak bizonyos gondolatait eleveníti fel Jézus ezzel, amelyek ott éltek az Ő hallgatóinak lelkében s ott élnek a mienkben is. Hogy mást ne említsünk, elég a 23. zsoltárra utalnunk. Ott is arról van szó, hogy ha az Úr a mi pásztorunk, akkor jól van dolgunk, — de csak akkor! Ha Ő nem volna a mi pásztorunk, hogy találánánk akkor „füves legelőre“, hogyan telepedhetnénk le „csendes vizek“ mellett, hogyan nézhetnénk a szemébe reánk törő veszedelmeknek? Az Ótestamentumban egyébként a nép vezetőit, királyokat és elöljárókat, szerették a próféták pásztoroknak nevezni. Így pl. Ezékiel prófétánál is (a 34. részben) a nép álnok vezetői ellen hadakozva Isten szava, az olyan kegyetlen pásztorokhoz hasonlítja őket, akik mindig csak fejték és nyírták a juhokat, mindig csak

a maguk érdekével törődtek, sohasem a reájuk bízottakéval, úgyhogy kormányzásuk alatt pusztult és senyvedett a nép. Ellenük hirdeti a próféta Isten üzenetét: ítéletet fog Ő tartani a gonosz pásztorok felett s akkor minden megváltozik; küld majd Ő igazi, jó pásztort, a Messiást, a Dávid házából. Ézsaiás próféciáiban (40, 11.) pedig arról van szó, hogy az Isten maga jó el az Ő népét pásztornálni, Ő lesz népének Királya, aki kezébe veszi annak kormányzását, s akkor boldog lesz az Ő népe. Ezek a próféciaák teljesedtek be Jézusban. Ő maga azt hirdeti itt, hogy a régtől fogva megígért „jó pásztort“ Isten megadta, amikor Őt e világra elküldötte. Sőt Őbenne maga Isten lett a mi „jó pásztorunkká“, — mert Ő általa az Isten uralma, az Isten országa plántáltatott közénk, hogy Isten kormányzása és gondozása alatt igazi életünk lehessen.

Van ebben valami, ami az embert alázatosságra készíteti s ami ellen éppen ezért fellázad az emberi természet. „Ne jöjjön senki“ — mondja a természeti ember, — „ne jöjjön még az Úr Isten se, hogy gondjába vegyen engem és gyámkodjék felettem.“ El tudja ő intézni a maga dolgait jól a maga erején is, úgy véli. Úgy akarja megharcolni az élete harcát, ahogy az egyszeri huszár kiáltott fel, mikor rávetette magát az ellenségre: „Uram Isten! Ne segíts, csak nézzed!“ Legfeljebb ennyi szerepe lehet az Istennek: messzi magasságból figyelni az életünket. Egyébként pedig bízva ránk, majd ellátjuk mi a magunk dolgát nélküle is. Ne nevezzen hát minket senkise juhoknak egyenként, vagy nyájnak együttvéve! Ez a természetes emberi lélek válasza arra, amit Jézus mondott.

De mi meghajlunk az Ő szava előtt, mert az az igazság, amaz pedig, az emberi léleknek büszke, önelégült beszéde egyszerűen hazugság. Nem igaz az, hanem csak szerencsétlen félrebeszélés, hogy az ember a maga erején is jól el tudja intézni dolgait. Még az egyszerű evilági, külső dolgaiban is reá van utalva olyanokra, akik soraiból kiemelkedve, fölülről gondját viselik. Képzeliük bele magunkat egy olyan terület lakosságának az életébe, amelyen most a háború folyik vagy a közelmúltban folyt, — ahonnan elűz-

ték a régi kormányzatot s annak helyét még nem foglalta el az új. Pokol lehet az élet olyan helyen! Hogy hiányozhatik ott az embereknek valaki, akihez odafordulhatnak ügyeikkel s aki intézkedhetnék! Pedig csak az emberi vezetők hiányzanak! Még ők is nélkülözhetetlenek! Még akkor is, ha rossz vezetők voltak és jó volt megszabadulni tőlük, addig, amíg megvoltak, jobbak voltak a semminél s utánuk tűrhetetlen űr maradt! És mi az, amiről utóvégre ők gondoskodni tudnak? Csak az élet felületi, külső szükségletei. Hát még ha az élet belső, mélyebb szükségleteire kerül a sor! Akkor az egyes ember is csak árva, eltévedt, nyomorult juhocska, aki keservesen béget elhagyatottságában, várva, hogy valaki megkönyörülve rajta, vegye fel a gondját; együttvéve pedig olyan birkanyájhoz hasonlítanak az emberek, amely pásztor híján riadozva fut, vagy reménykedve rohangál hol erre, hogy arra, és végül nem érkezik meg mégsem sehova. Ha volna időnk vele foglalkozni, szemlét tartva a világ mai képe felett, bőséges bizonyosságait láthatnók ennek.

Az Istennek kellett megkönyörülnie rajtunk és Jó Pásztort adnia ennek a világnak. Most itt áll előttünk és bizonyosságot tesz magáról: „Én vagyok a jó pásztor.“

Hogy mennyire rá van utalva az emberi lélek valakire, aki vezesse, akihez odasímúlhasson, aki pásztora legyen, — az kiténik abból, hogy ha nem találja meg igazi Pásztorát, akkor inkább elfogad mást, csak valamilyen pásztor alá odarendelhesse magát. Odaadja magát olyan vezetésnek is bizalommal, amelyről majd a végén ki fog derülni, hogy nem sok köszönet van benne. De nem állhatja meg, hogy ne vezettesse magát! Erről is sokat beszélhetnénk. De az idő rövideje miatt utaljunk csak arra, hogy Jézus is éppen ezzel való összefüggésben szólott a előttünk levő szavait. Ez a 10. fejezet szorosan odakapcsolódik a János Evangéliumában a 9. fejezethez és ott arról a küzdelemről olvasunk, amelyet Jézus azért folytatott, hogy hallgatóit azok alól a hamis vezetők alól szabadítsa föl, akiknek a vezetése alatt senyedtek és pusztultak. A farizeusok voltak ezek a rossz vezetők. Az ő befolyásuk állotta útját annak, hogy Jézus

szavát sokan megértsek és kövessék. S amikor Jézus látja: mennyire a hatalmukban tartják ők az emberek lelkét s milyen nagy kárát látják ennek az emberek, akkor jut eszébe magáról, mint a Jó Pásztorról beszélni és mindazt elmondani, ami ebben a fejezetben foglaltatik. Akkor is úgy volt, ma is úgy van, hogy még ha megismerik is az emberek a Jó Pásztort, sokan mégis szívesebben hallgatnak mások szavára. Már csak azért is, mert a Jó Pásztor, akár tetszik az embereknek, akár nem, nyíltan megmondja: pásztortok akarok lenni, uralkodni akarok fölöttetek, mert erre van szükségetek. Mások ellenben hízelegnek az ember önállósági hóbortjának, legyezzetik a büszkeségét. Pedig ők is csak a hatalmuk alá akarják kaparintani, hogy magukkal vihessék. Hány ember hagyja magát balgatatag módon rászedni tőlük! Az ilyen vezetőkről mondja Jézus, hogy hasonlítanak a „tolvajokhoz és rablókhoz.“ Közük és Ő között ez a nagy különbség: ők mindig a maguk érdekeit szolgálják. Mindig az érdekli őket: mit vihetnek el? Nem a juhok javát keresik, hanem a magukét. „A tolvaj nem egyébért jön, hanem hogy lopjon és öljön és pusztítson. En ezért jöttem, hogy életük legyen és bővülködjenek.“ Elég ha csak egy szempillantásra is felidézzük magunk előtt a kifosztott, megrabolt embereknek mérhetetlen nagy sokaságát, akiknek mind az volt a vesztük, hogy ilyen „idegen“, gonosz vezetésnek adták oda magukat. Hívogatták őket örömrre, vígasságra, boldogságra, és jaj, mennyi keserűség és romlás lett a vége! Hívogatták őket tudásra, bölcseségre, műveltségre, míg végül úgy belezavarodtak már az életnek legegyszerűbb kérdéseibe is, hogy azt sem tudták: hol van a helyük ebben a világban? Hívogatták őket sokféle szép ígérettel, a végén rettenetesen ráfizettek hiszékenységre. Amint testi-lelki nyomorúságaik egész áradata elvonul szemünk előtt, azt mondhatjuk reá: Miért is nem hallgattak a Jó Pásztorra! Ő mindezekről a bajoktól és szerencsétlenségektől megóvta volna őket és azok helyett igazi örömrre és boldogulásra segítette volna őket! De voltak „tolvajok és rablók“, akiknek az jó hasznot hajtott, akik sokszor a szó szoros értelmében meggazdagodtak

azon, hogy félrevezetett embereket így kifosztották! S ha nem is vagyonban, akkor valami másban, hírnévben, dicsőségben, hatalomban, emelkedtek az ő kárvallásuk árán olyanok, akik után ők igazán birkaésszel mentek.

De térjünk vissza a Jó Pásztorhoz! Jézus nagyon jól tudta, hogy az életünk alakulásában nemcsak Ő neki van szerepe, hanem másoknak is. Nemcsak Ő vezet bennünket hanem vezethetnek hozzánk hasonló emberek, velünk egyenlő emberek is. Ezért egyszerre kiköppen hasonlatának a vonalából és átcsap egy másik hasonlatba, úgyhogy végeredményben két kép szövődik egybe szavaiban. Arról beszél, hogy Ő, aki a „jó pásztor“, egyúttal „az ajtó“ is. „Én vagyok a juhoknak ajtaja.“ Ezzel ezt akarja mondani: Vezethetnek titeket mások is, csak az a kérdés, hozzám vezetnek-e? Nem úgy akar Ő uralkodni az életünk felett, hogy senki más ne juthasson abban szóhoz, de a vezérszólamot Ő akarja megtartani. Hallgathatunk emberi útmutatásra is, követhetünk emberi példaadást is, de mindig az legyen a mérték: vajjon „az ajtón át“ jönnek-e, vagy „másuttan hágnak-e be“ hozzánk az ilyen emberek? Aki Őrajta keresztül közeledik hozzánk, attól ne féljünk! De aki Őt megkerüli, az „tolvaj és rabló“, mert, még ha nem ez volna is szándéka, önkéntelenül akkor is csak kárt tesz bennünk és kifoszt minket. Óvakodjunk az ilyenektől!

Az „ajtónak“ ezt a hasonlatát azán tovább is kiaknázza Jézus. Nemcsak azt fejezi ki vele, hogy az Őhozzá való viszonyukkal kell mérnünk, hogy milyen vezetőkre és tanácsadókra hallgassunk és milyenektől óvakodjunk, hanem megvilágítja vele az Ő hozzánk való viszonyát is. „Én vagyok az ajtó. Ha valaki én rajtam megy be, megtartatik, és kijár és bejár majd, és legelőt talál.“ Az első a „megtartatás.“ Az ajtó elsősorban biztonsági felszerelés a juhok aklán vagy karámján. Arra való, hogy ha éjszakára betelepített oda a nyáj, rá csukják és tolvaj vagy ragadozó állhat ne férjen hozzája egykönnyen. Az ajtónak köszönheti a nyáj, hogy az új reggel felvirradtával épségben kelhet fel álmából és megint elindulhat útjára. „Ha valaki én rajtam megy be, megtartatik.“ Jézus Krisztus ilyen oltalmunk

nekünk. Körülöttünk ezer veszedelem ólálkodhatik, de közöttünk és a veszedelmek között ott van Ő, mint védőfal. Nekünk kitárul az ajtó. Amikor útjainkról elfáradtan visszatérünk Őhöz, Ő befogad, bebocsát bennünket nyugodalomunkba. De utánunk bezárul az ajtó. Mert az ajtó, ahogy beenged, úgy ki is rekeszt. És éppen ezért találhatunk Jézus által áldott, biztos nyugodalmat, mert kizárja életünkben az ártó veszedelmeket. Ne féljünk soha attól, ha Jézus szavai-ból, életéből, Lelkének munkájából sokszor ki kell éreznünk ezt a kizáró, tiltó, nemleges célzatot is; ha azt tapasztaljuk, hogy Ő nemet is mond, nemcsak mindig igent! Éppen ezért is drága oltalom Ő számunkra, mint a szülői szeretet is a gyermek számára, amikor eltiltja az éles késsel való játszadozástól vagy kikapja kezéből a méreggel telt üveget és kihajítja az ablakon. Nem volna Jézus szeretete igazi szeretet, ha nem tudna kemény szeretet is lenni, amelyik a mi „megtartatásunk“ érdekében kizár, száműz és távol tart az életünkben mindent, ami káros és veszedelmes reánk nézve, még ha mi balgató módon közel is engednők azt magunkhoz. A régi rómaiak pogánysága úgy ábrázolta Jánust, az ajtó istenségét, mint akinek két arca van: befelé is néz, kifelé is. A mi „megtartatásunk“ ajtajának, Jézusnak is valóban két arca van: befelé sugározza reánk oltalmazó kegyelmét, kifelé száműz az Ő szentségével mindent, ami megronthatná életünket, és ez a kettő együttvéve tesz csak igazán egyet.

De még többet is mond az „ajtóról“. „Ha valaki én rajtam megy be, megtartatik, és“ — így folytatja, — „bejár és kijár majd“. Mit akar ezzel szemléltetni? Nyilván azt, hogy az „ajtó“ oltalma mögé rekesztve lenni nem valami egyhangú, nyomorúságos, rabságra ítélt élet. Az Ő nyája szabadságot élvez! Jöhet-mehet! Mozgalmas és eleven az élete. Mindennap kibocsátja, kivezeti juhait a nyílt mezőkre, aztán megint betereli őket. Tehát nem kell egy helyre be-börtönözve tespedniük és sóhajtozva gondolniuk arra, milyen szép lehet az élet odakint. Bőséges részük lehet annak örömeiben! Krisztus oltalmazó uralma alatt élni: hány-szor képzelik ezt olyanok, akik még nem próbálták s ezért ta-

pasztoralatból nem ismerik, valami szomorú lemondásnak és unalmas korlátozottságnak! Dehogyanis az! Aki „Ő általa megy be az „bejár és kijár“ — nem ér rá megsavanyodni, tele van az élete mindennap érdekes élményekkel, szabad életet, vidám életet él! Még akkor is, ha kívülről mást mutat a látszat. Még akkor is, ha, mondjuk, betegség köti ágyához, — „ki- és bejárhat“ lelkileg ebben a Krisztustól nyert csodálatos szabadságában, minden napjának új váradalmakkal nézhet elébe és minden napja csakugyan új örömeket és új, érdekes, néha kalandosan izgalmas élményeket hoz számára!

Képzeljük magunk elé a juhokat, amint kieresztik őket. A pásztor megnyitja előttük az ajtót s akkor kitarul előttük a hívogató szabad térség. Hogy ugrálnak, hogy tolonganak egymáson keresztül bukdácsolva! Csupa élet, csupa mozgalmasság az egész kép. Ez az, amit Jézus az Ő juhainak is ígér. Ő az „ajtó“. Rajta „bejárnak, kijárnak“. Mindig tőle indulnak, mindig hozzá érkeznek vissza. Ebben a mozgalmasságban telik el egész életük. Néha vannak nehéz útjaik is, de ha Őtőle indultak el, ezeket a nehéz utakat is jól meg tudják járni. Sokszor csak útközben jönnek rá, hogy az út nem olyan, mint amilyennek elképzelték. Föl is sebzik, meg is szaggatják magukat olykor. De megint csak Őhöz érkeznek vissza. És akkor minden jóra fordul. Náluk minden sebre van gyógyulás. Náluk minden panasz elpihen. Így teljesedik be a szónak leggazdagabb értelmében a Zsoltár régi ígérete: „Megőrzi az Úr a te kijöve-teledet és bemeneteledet!“ (121. Zs. 8.) Hiszen az egész életünk amúgyis folytonos ki- és bejárás: folyton elindulunk dolgaink után, és — vagy elvégezve dolgunkat, vagy dolgunk végezetlenül — mindannyiszor visszatérünk. Csak az a kérdés: honnan és hová? Hol van az életünknek a középpontja, amely körül ezt a szakadatlan forgalmat lebonyolítjuk? Ha Jézus Krisztus ez a középpont, ha Ő az „ajtó“, amelyből kiindulva megyünk neki mindig az életnek, s amelyhez mindig visszatérünk dolgaink elvégzésével, akkor áldott a mi „kijárásunk“ és „bejárásunk“! Áldott lesz akkor az az utolsó hazaérkezésünk is, amelynél erre a földi

életre végleg becsukódik majd mögöttünk az „ajtó“! Általa akkor is csak még tágasabb és boldogabb mezőkre szabadulunk megint, ha azoknak örök szépségei olyan titokzatosak is, hogy most fogalmunk sem lehet róluk!

De van itt még egy ígéret. „Ha valaki én rajtam megy be, megtartatik, bejár és kijár majd“ — ezek után jön az, amiben voltaképpen minden benne van: „és legelőt talál“. Ebben ugyanis ugyanaz van kifejezve, mint a rákövetkező versnek a végén: „Én azért jöttem, hogy életük legyen és bővülködjenek.“ Ha a juh „legelőt“ talál, akkor úgyszólván mindene megvan. Mi egyébre lehet még szüksége? A pásztornak az a fő gondja, hogy ezt megadja: a kellő időben mindig olyan helyre terelje a nyáját, ahol az megelégheti éhségét. Ez a nyájnak az „élete“. És Jézus Krisztus azért „jött“, hogy nekünk is ezt adja meg: hogy „életünk legyen“.

Persze sokféle vélemény van arról, hogy mi az embernek legmélyebb, legigazibb szükséglete, mit kell az embernek megkapnia, hogy igazán „élete legyen“. Mi most nem szálunk vitába senkivel. Nem érünk rá és nem az a dolgunk. Csak azt ismételjük, amit Jézus Krisztustól tudunk, amit Ő világosan megmondott s amiben ráismertünk az igazságra: hiába van meg az embernek mindene, ha kielégítetlen marad az Istenre vágyakozó, Istent kereső lelke! Mi is azt mondjuk, amit Jézus bűcsúzásakor az egyik tanítvány: „Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és elég nekünk!“ (Ján. 14, 8.) Ez az a „legelő“, amelyre éhezünk: a kegyelmes Isten bizonyos ismeretének az eledele! Erről mondja Jézus: az Ő juhait ezt sohasem fogják nélkülözni! Ő éppen azért jött, hogy ezzel elégítse meg és éltesse őket. És pedig nem csak „éppen, hogy“, nem csak akárhogy, hanem úgy, hogy „bővülködjenek“, hogy ebben az eledelben dulkalkodhassanak, hogy annak bőségében fürdethessék a lelküket! Mindig eláraszthatja őket az a boldog bizonyosság, hogy Isten az Ő szeretetével, irgalmasságával, minden áldásával és segítségével az övék!

Szégelyjük el magunkat azért, hogy ennek az ígéretnek nagy gazdagságát mi nem használjuk fel! Nem élünk

azzal, amit Jézus számunkra biztosított! Amikor „életünk“ lehetne, és pedig „bővölködő“ módon, mi mégis sokszor szűkölködve tengődünk. Csak bennünk van az oka, nem a Pásztorban! Akinek az Úr az ő „öríző pásztora“, annak mindig azt is el kell mondania: „semmiben meg nem fogyatkozom“. Csak magunkra vethetünk, ha mégis olyan sok „fogyatkozásban“ sínylődik az életünk! Nem hallgatunk eléggé az Ő szavára, amikor hív és terelget. Nem követjük azzal a készséggel, amelyről itt szó van: „Mikor kiereszti az Ő juhait, előttük megy és a juhok követik Őt, mert ismerik az Ő hangját“. Sokszor készségesebben hallgatunk más hangokra! Pedig Ő megmondotta: „Idegent pedig nem követnek, hanem elfutnak attól, mert nem ismerik az idegenek a hangját“. Ez így van valóban, ahogy Ő mondotta, — ha az Ő juhainak az életét a maga egészében szemlélgetjük, ahogy Ő is élénk tárja azt. Elmondható lesz majd, Isten kegyelméből, rólunk is, mint életünk döntő és összefoglaló igazsága, ha majd lezáródik a történetünk. De addig, amíg még benneállunk életünk küzdelmeiben, milyen sokszor nem látszik meg rajtunk ez az igazság! Hogy kacérkodunk sokszor az „idegen“ hangokkal! Hogy szeretünk egy kicsit rájuk is hallgatni, ahelyett, hogy „elfutnánk tőlük“! Hogy játszunk a kísértésekkel, ahogy Éva is eltűnődött a tiltott gyümölcsön a paradicsomban: hátha nem is olyan ártalmas, nem is olyan veszedelmes az? Nem csoda akkor, hogy csak töredékeit és foszlányait élvezzük annak a „bővölködő életnek“, amelyet Jézus pásztori gondja és vezetése alatt elnyerhetnénk! Csak egy orvosság van ez ellen: nagyon komolyan, sokszor, újra meg újra ráfigyelni a Jó Pásztor szavára, hogy az a különbség, amely az Ő „hangja“ és az „idegen“ hívogatások közt van, mindig jobban belevésődik a lelkünkbe. Így kell ráhangolni a lelkünket arra a szelektívításra, amely csak az Ő szavát fogja fel irányadónak, minden egyéb hangot pedig kiszűr mellőle, hogy ne is zavaráz az Ő hangjának a tisztaságát!

II.

Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért. A béres pedig és aki nem pásztor, akinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jöni, és elhagyja a juhokat, és elfut; és a farkas elragadozza azokat és elszéleszti a juhokat. A béres pedig azért fut el, mert béres és nincs gondja a juhokra.

Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az enyéimet, és engem is ismernek az enyéim, amiként ismer engem az Atya és én is ismerem az Atyát; és életemet adom a juhokért.

Más juhaim is vannak nékem, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is elő kell hoznom, és hallgatnak majd az én szómra; és lészen egy nyáj és egy pásztor.

Azért szeret engem az Atya, mert én leteszem az én életemet, hogy újra felvegyem azt. Senki sem veszi azt el én tőlem, hanem én teszem le azt én magamtól. Van hatalmam letenni azt, és van hatalmam ismét felvenni azt. Ezt a parancsolatot vettem az én Atyámtól.

Ján. 10, 11—18.

Ez a szakasz fontos lépéssel előbbre visz bennünket Jézusnak, a Jó Pásztornak, a megértésében. Már az előző szakaszban volt szó arról a nagy különbségről, amely a „Jó Pásztor“ és a „tolvajok és rablók“ között van. Azok a maguk hasznát keresik, nem a juhokét s ezért jaj a juhoknak, ha hatalmukba kerülnek! A „jó pásztor“ céljai ellenben mindig összhangban állanak a juhok érdekeivel. Tőle nekik sohasem kell féltetniük a maguk javait, hanem mindig bizalommal „követhetik“, amerre csak „előttünk megy“. Most azonban az világlik ki előttünk, hogy nem csak összhang van, hanem egyenesen azonosság áll fent a „pásztor“ és a „juhok“ érdeke között. A „jó pásztor“ annyira eggyé vált az ő „nyájával“, hogy semmilyen helyzet nem adódhatik, amelyben sorsuk elválhatna egymástól!

Egy újabb összehasonlítás világítja ezt meg. Az előbbi szakaszban a „tolvajokkal és rablókkal“ állította szembe Jézus a „pásztort“: itt most „béresekről“ beszél. A béres

nem ellenség. Nem ártani akar a juhoknak, hanem szolgálni akar körülöttük. Reá vannak bízva, hogy viselje gondjukat. S ő ezt meg is teszi, amíg sajátmagára nézve nem jár veszedelmes kockázattal. Csak ha „látja a farkast jönni“, akkor bizony „elfut“. Akkor inkább vesszenek oda a juhok, mint ő maga! Ezt a szakaszt sokszor úgy értik, mintha benne Jézus az Ő egyházának olyan méltatlan munkásairól rajzolna képet, akik szolgálatukat csak azért végzik, mert fizetést kapnak érte. Ilyen értelemben szokták „béresnek“ nevezni az olyan lelkipásztorokat és más hivatalos egyházi munkásokat, akiket semmi más nem köt munkájukhoz, csak a fizetésük. Az ilyenek megérdemlik a legsúlyosabb megrovást. És minden egyházi szolga jól teszi, ha gyakran megvizsgálja magát: nem lett-e „béressé“ a szónak ebben az értelmében? De éppen azért, mert az Isten ügye körül csak anyagi érdekből forgolódo emberek, akiknek bármilyen szép, kegyes prédikációi alól is mindig kilóg az önzés lólába, megérdemlik a legkeményebb ítéletet, föltűnhetik, hogy Jézus nem ítéli el azokat a „béreseket“, akikről Ő szól. Eljárásukat egészen természetesnek tünteti fel. A béres elfut, mert hát ő béres. Itt tehát valami másról van szó. De miről?

Gondoljuk csak el: voltak Jézus napjaiban is nagyobb gazdaságok. Lehetett egy-egy jobbmódú gazdának annyi juha, hogy ő maga nem foglalkozhatott velük, hanem kénytelen volt embereket alkalmazni, akikre rábízta jószágát. Ezek voltak a „béresek“. De voltak viszont gazdák, akik maguk is el bírták gondozni nyájukat. Személyesen őrizték és legeltették juhaikat. Azok „tulajdonai“ voltak. Mi sem természetesebb, mint hogy az alkalmazott „béres“, akinek „nem tulajdonai a juhok“, ha egyszer életveszély támad, nem a juhok életét fogja menteni még a maga életének árán is, hanem igyekszik odább állani. „Ha látja jönni a farkast, elfut.“ Nem így a másik-fajta, az igazi pásztor! Az sikra fog szállani juhaiért akármilyen veszedelmes ragadozó ellen is. Ő nem hagyhatja veszni a nyáját. A béres odább állhat, — majd kap alkalmazást máshol. A juhok tulajdonosa ellenben azt érzi: ha elfutok és a ra-

gadozóknak szabad prédájául hagyom a nyájamat, mi lesz akkor énvelem? Neki egész addigi életének minden fáradsága abban a vagyonkájában van! Azt nem hagyhatja odaveszni, mert akkor odavész az élete munkája! Ő annyira egy azzal a nyájjal, hogy a halál szélére is elmegy érte. Lesz, ami lesz, de semmiesetre sem szökik meg a farkasok elől, hanem szembeszáll velük.

Ennyire egy Jézus élete is az övével. Annyira rátette a szívét az Ő boldogulásukra, hogy nem csak addig viseli gondjukat, amíg ebben öröme is telhetik, hanem akkor is kitart mellettük, amikor rájuk tör a fenevad s annak éles fogait neki magának is meg kell éreznie eleven húsában. Ő nem akar élni se az Ő juhai nélkül s ezért, ha kell „leteszi az Ő életét” is értük!

Kellett erről beszélnie, mert az a bizonyos „farkas”, amelyik itt felbukkan a példázatokban, nem pusztán elképzelt lehetőség, hanem nap-nap után jelentkező félelmes valóság. Van a Krisztus nyájának egy ádáz ellensége, amely éhes az ő húsukra és mindig lesben áll, hogy megtépje és megszaggassa őket. A Sátánnak a képe sötétlik itt fel a szemeink előtt! Olyan kedves, idillikus látvány volna a pásztor képe, amint nyáját terelgeti. Mintha csupa derű és békesség volna minden körülötte. Vidám életük van a juhoknak. semmijük sem hiányzik. Hiszen jó pásztoruk van! De egy pillanatra sem szabad elfelejkeznünk róla, hogy ez a kép így csak az egyik oldala a valóságnak! A másik oldalon ott látjuk az ólálkodó „farkast” is. Itt munkálkodik ebben a világban az a pusztító hatalom, amelynek minden törekvése: Jézus uralma alól kiragadni az övéinek életét! Soha nem tud belenyugodni abba, hogy Jézus vezérlete alatt éljenek emberek és ez alatt a vezérlet alatt jól legyen dolguk.

Ezerféle módon dolgozik hát ellene. Néha csakugyan úgy, hogy fogait csattogtatja, mint valami dühös fenevad. Megfélemlíteni igyekszik Krisztus juhait a maga rettentő hatalmával. A szemükbe mereszti félelmetes, rút képét és azt sugalmazza lelkükbe: Mégis csak én vagyok a világ ura s amit ti a Megváltóról és a megváltásról beszéltek, az mind csak kegyes álmódosítás! S mi sokszor lenyűgözve állunk

szemben csakugyan rettentő nagy hatalmával, amelyet e világ felett gyakorol, s az inunkba szállva minden bátorságunk, ellentmondás nélkül megadjuk magunkat. — Más-kor hízogő szép szóval környékez meg bennünket. Csábító ígéreteivel veszteget meg. És mi sokszor lépre megyünk. Csak később ébredünk fel káprázatunkból. Fájdalmas csalódások árán jövünk reá, hogy jó barátunknak álcázva is csak a pusztító ellenség nyujtotta ki felénk a karmait. Ez a „farkas“ munkája: „elragadozza a juhokat“.

De olvasunk róla még egy jellemző dolgot: „Elragadozza és elszéleszti a juhokat“. Vagyis míg egyfelől arra törekszik, hogy Krisztus juhái közül megkaparintson egyet-egyet, hogy az ne a jó Pásztornak hatalmában legyen, hanem ő vihesse, ahova akarja s akkor, ha már belevájta fogait, természetesen el is vérezzon, másfelől viszont abban áll munkája, hogy a Jó Pásztor által egybeterelt juhokat szerte széleszti. Krisztus munkája mindig ott észlelhető, ahol az emberek az Ő hatalma alatt egyre közelebb jutnak egymáshoz, egymást egyre jobban megértik, és egyre jobban átérzik, mennyire szükségük van egymásra. Életük középpontjában ott áll Jézus Krisztus, és amikor Őhöz közelebb vonzódnak, ugyanakkor egymással is mind szorosabb közösségbe tömörülnek együvé. A Sátán hatása ennek is éppen a fordítottja: a szétszórás. Sohase higye el senki, hogy Krisztus munkálkodik ott, ahol a közösség megbomlik, — bármilyen szent jelszavak alatt történik is az! A Sátán dolgozik ilyenkor! Föl tud ő öltözni a „világosság angyalának“ köntösébe is és néha nagyon istenes, nagyon evangéliumi külszín alatt végzi rombolásait. Ahol emberek elhidegülnek egymás iránt és elfordulnak egymástól; ahol ellentétek támadnak; ahol az emberek nem tudják egymást szívelni, nem tudnak egymásnak megbocsátani, nem tudnak egymásnak engedni, nem tudják egymást türelmesen elviselni; ahol oszlásnak indul egy-egy közösség, amely már megvolt és áldás volt: ott mindig a Sátán érte el a maga sikereit. „A juhok elszélesztésében“ leli mindig az ő kedvét! Milyen nehéz aztán a Jó Pásztornak megint összegyűjteni őket, ha egyszer így szétszóródtak!

Mondottuk, hogy az igazi pásztort az jellemzi, hogy amikor az ártalmas fenevad közelget, nem tér ki a küzdelem elől, mintha az már nem az ő dolga volna, hanem helyt áll. Odatartja keblét minden veszedelem elé: először őt érje a támadás és mögötte, mint élő paizs mögött, legyen biztonságban a nyáj. Így állott oda Jézus az Ő juhai és az ellenség közé életre-halálra. Így vonta magára, így fogadta és így viselte el a támadásra vonuló gonosznak ostromát. Az Ő testét tépte meg és az Ő vérént ontotta az ellenség. „Letette az életét” az Ő juhaiért, mert egy volt velük mind halálig.

Most már megmondhatjuk: kiket is kell a „béreseken” értenünk, akikkel szembeállítja magát, mint juhaiért meghalni is kész pásztor. „Béres” minden ember, akire rá van bízva mások gondja s aki dolgát a rája bízottak körül hűséggel is végzi talán, de akinek, ha egy bizonyos határhoz elérkezik, szükségképpen véget ér a szolgálata. Támadhatnak bajok, amelyekben már nem tud segíteni. A rája bízottak ilyenkor már magukra maradnak, mert neki magának elég a saját baját eligazítani. Nem így van-e minden emberi szeretet, minden keresztyén szolgálat? S nem kell-e nagyon jól megjegyeznünk, hogy senki emberfiát soha ne tartsunk olyan nagyra, hogy elfelejtsük a különbséget, amely közte, a „béres”, és az egyetlen Jó Pásztor között mindég megmarad? Lehetnek Istennek hűséges „béresei”, akik sokat fáradoznak értünk és akiknek sokat köszönhetünk. De amikor előállanak a legválságosabb helyzetek s elkövetkeznek rájuk az igazán nagy bajok és veszedelmek, akkor kitérnek, hogy tőlük hiába várunk segítséget! Körülnézzünk és már nem is látjuk őket. Csak egy van, aki akkor is mellettünk van, a mi Jó Pásztorunk. Ő az, aki egészen eggyé lett mivelünk s ezért a legsötétebb órákban is kitart velünk. Mindig ott van, mint védőfal, köztünk és a rájuk támadó veszedelmek között.

Őrajta kívül senkitől ezen a világon ne is várjunk ilyesmit. Az emberek csak „béresei”, akiknek „nem tulajdonaik a juhok.” Mi nem vagyunk „tulajdonai” senkinek, csak a mi Urunk Jézus Krisztusnak! Keserves csalódá-

sokat okozott az már nagyon sok embernek, hogy erről megfélekezve emberektől várt olyasmit, amit csak az ő megváltó Urától, Krisztusától várhatott volna. Akármennyi áldást nyert is életében az ilyen emberek által, egyszer „jött a farkas“, jöttek életének a legválságosabb helyzetet, legnehezebb tusakodásának a pillanatai, s akkor semmi hasznát nem látta azoknak, akiken olyan nagy bizalommal csüngött. Azok bizony talán észre sem vették, vagy ha észre vették is, akkor sem tudták igazán megérteni, mi megy végbe az ő lelkében, s végül otthagyták magában. Csalódásainak keserűségétől megkímélhette volna magát, ha eleitől fogva szem előtt tartja, hogy „a béresnek nem tulajdonai a juhok.“ Nem „tulajdonaink“ még a tulajdon édes gyermekeink sem! A szülő csak „béres“, és ezért jönnek veszedelmek, amelyekben nem állhat helyt gyermekéért, hanem magára kell azt hagynia. Éreznie kell, hogy ő maga is csak gyenge ember, akinek sajátmagának is megvannak a harcai és ezért nem oldhatja meg a gyermeke életének legkomolyabb kérdéseit. Oda más valaki kell! Olyan, aki nagyobb a szülőnél is, gyermekénél is! Csak a Jó Pásztor állhat mellette, akinek „tulajdonai a juhok.“

A következőkben azt domborítja ki Jézus még jobban: milyen benső, szoros viszony van Őközte, és „tulajdonai“, „juhai“ közt. „Én vagyok a jó pásztor és ismerem az enyéimet, amiként ismer engem az Atya és én ismerem az Atyát, és életemet adom a juhokért.“ Ő ismeri az Ő juhait! Minden emberi szolgálat azért mond csődöt egy bizonyos határnál s a legnehezebb kérdésekben azért nem tud már segítséget nyújtani, mert az egyik ember nem ismerheti eléggé a másikat. „Ismerni“ valakit — sokkal nagyobb dolog, mint első tekintetre vélnők! Azt mondjuk: X. Y.-t ismerem, — és azt értjük alatta: ha az utcán sok ember közt meglátjuk, rá tudunk mutatni, hogy ez az! Igazán ismerjük-e már ezzel az illetőt? Dehogy is! Hiszen akik legközelebb állanak hozzánk az emberek közt, akiket legjobban ismerünk, még azokról is milyen gyarló az ismeretünk! Hány szülőnek kell fájdalommal bevallania, legalább gyermekei életének hosszabb-rövidebb szakaszában, hogy még

őket sem ismeri! Volt idő, amikor másképp volt. Akkor mindent tudott. Gyermeké minden titkát elcsacsogta neki, minden örömét és baját megosztotta vele. Egy élete volt gyermekének övele. De aztán nőtt a gyermek és kezdett kialakulni a külön világa. Voltak már ügyei, amelyekbe sem édes anyját, sem édes apját nem avatta bele. Válaszfal emelkedett a szülők és a gyermek közt. S egy szép napon a szülők már úgy érezték: a gyermekük úgy jár-kezel otthonukban, mint valami szállodában, — kedves vendég, aki tisztességesen viseli magát, talán mindig öröm is ott látni, de alapjában véve idegen, akiről senki sem tudja, mi is él benne?

Ismerni valakit — ez igazában azt jelenti: egynek lenni vele. Csak úgy ismerhetek valakit, ha bele tudom élni magamat az ő lelki világába, ha úgy tudok lelkében mozogni, mint valami nyitott szobában. Így belépni pedig valakinek a lelkébe és így tájékozódni abban csak akkor tudok, ha rokon lelkű velem; ha ugyanolyan életet él, mint én; ha ugyanolyan vágyakra, örömökre, félelmekre és fájdalomokra van felhangolva az ő lelke is, mint az enyém. Ilyen egység pedig ember és ember között mindig csak viszonylagosan és részlegesen áll fent. S ezért a legbenső ismeretség is, amely emberek közt lehetséges, nem más, mint be-bekandikálás a másiknak a lelkébe, amely alapján véve elzárt külön világ marad.

De Jézus, a Jó Pásztor, „ismeri az Ő juhait“ a szónak legteljesebb értelmében, mert Ő tökéletesen eggyé lett velük. Az Ő életének nincsen semmi más célja, csak ami nekik is igazi rendeltetésük. Az ő életükben akarja kifejtetni a maga életét. Abban keresi a maga „dicsőségét“, ami önekik „üdvösségük.“ Néha halljuk, amint ezt a két dolgot szembeállítják egymással és azt kérdik: melyik az előbbre való, az Isten dicsősége vagy az emberek üdvössége? A Szentírásban éppen az a felséges dolog, és az a lényeges dolog is, hogy ez a kettő nem kettő, hanem egy! Ha mesterségesen külön választjuk egymástól a kettőt, akkor természetesen azt kell mondonunk: Isten dicsőségéért van minden s így akörül kell forognia az ember sorsának is,

nem pedig megfordítva. De Krisztusban éppen azt az Örömhírt közölte velünk az Isten, hogy Ő a bűnös ember üdvösségében akarja magát megdicsőíteni! Ne válasszuk hát el ezt a két dolgot, hanem örüljünk a kettő egységének! A Jó Pásztornak semmilyen más célja vagy érdeke nincs, mint juhainak a java. Egy élete van velük. Ezért is „ismeri őket.“

Így értjük meg igazán azt, amit már az előző szakaszban olvastunk (3. v.): úgy ismeri „a maga juhait“ a pásztor, hogy „nevükön szólítja“ és úgy vezeti őket. Egyenként ismeri őket! Hozzá nem értő ember előtt megfoghatatlan dolog az, hogy a pásztor, aki egy egész nyájnak gondját viseli, hogyan tud különbséget tenni az egyik juh, meg a másik között, amikor mind olyan egyforma! Pedig egyenként, külön-külön ismeri őket! A mi szemünkben összefolyó tömeg a birkanyáj. Összezsúfolt, tolongó sokaság. Ha itt-ott látunk is kiemelkedni egy-egy fejet, fel-felbukkanni egy-egy egyént, az hamar eltűnik megint, mint a vízsepp a tengerben. De a pásztor szemében mindmegannyi egyéniség a nyáj. Egyszer megkérdezett valaki egy juhászt: Hogy tudják maguk megkülönböztetni az egyiket a másiktól? Az elcsodálkozva felelt: Hát látott már az úr két egyforma birkát? A mi szemünkben mind egyformák, de nem a pásztornak a szemében! És neki van igaza, mert csakugyan nincs két egyforma a világon!

A mi Jó Pásztorunk is így ismer minket egyenként, mindenkit a maga bűneivel, a maga rejtegetett bűneivel, a maga sajátos helyzetében, a maga egyéni természetével. Név szerinti ismeretségben van velünk. Nevükön szólít, mindnyájunkon külön rajta tartja a szemét és egyenként viseli gondunkat. Ha erre gondolunk, szinte hajlandók volnánk felfuvalkodni, mintha ki-ki olyan fontosnak tarthatná magát, hogy az örökkévaló Isten az Ő kegyelmében éppen csak övele foglalkozna ezen a kerek világon. Mindjárt rá is tér majd Jézus valamire, ami üdvös ellensúlyozásául szolgálhat ennek a kísértésnek. De azért van ebben egy nagy igazság! Igenis, a mi Jó Pásztorunk úgy ismer téged, mintha rajtad kívül nem is volna más juha, mintha az egész nagy

mindenségben te volnál az egyetlen, akire minden gondját fordíthatja! De engem is ugyanígy ismer, és a harmadikat és a negyediket is. És a századiknak és ezrediknek sem kell attól félnie, hogy a sok juha között már úgy megoszlik a figyelme, hogy abból neki már alig jut valami kicsinyke rész! Mindegyik juhának egész gondoskodásával pásztor. Ő. Soha nem felejt el egyet sem. Soha nem tévesztli össze az egyiket a másikkal. Soha nem eshetik meg vele, hogy zavarba jönne, amikor szeme elé kerül valamelyik juha: kicsoda is ez? Földi vezetőinkkel, pl. lelkipásztorainkkal lépten-nyomon megtörténik, hogy amikor találkoznak híveikkel, azok természetesen ismerősökként köszöntik őket, de ők törhetik a fejüket: hogy is hívják ezt az embert, honnan is ismerős az arca előttem, hol is volt vele találkozásom? S milyen rosszul eshetik az illetőnek, ha rájön, hogy egyoldalú volt bizony az ismeretség. Milyen nehéz beletörödnie abba, hogy sok száz meg száz ember közt nem csoda, ha az Ő arca és neve elmosódott lelkipásztorának az emlékezetében! De Jézus Krisztussal sohasem járhatunk így. Ha valaki elébe járul, nincs szükség arra, hogy Őt emlékeztesse, ahogy embereket szoktunk emlékeztetni: úgy-e tudja még, kik vagyunk, mikor jártunk nála, és milyen ügyben találkoztunk már, — hogy azután eszébe jusson, vagy ráhagyja: csakugyan, mi ismerjük már egymást! Ő úgy ismer bennünket egyenként, hogy minden pillanatban látja életünket és nyitott könyv előtt minden dolgunk, — és pedig mindnyájunké külön-külön.

De hogy el ne bízzuk magunkat abban a gondolatban, mintha rajtunk kívül senki nem volna fontos előtte ezen a világon, mond Jézus még valamit, amire jó nagyon komolyan figyelniünk. Kiténik belőle, hogy azt akarja: érezzük magunkat egy beláthatatlan nagy nyájhoz tartozóknak, amelyben rajtunk kívül is megszámlálhatatlanul sokan vannak, akiket éppúgy felölel az Ő pásztori gondja, mint minket. Sőt azt akarja, hogy ne is csak a közvetlen közelünkben lássuk meg a többieket, akiknek a sorába szép alázatosan és szerényen bele kell illeszkedniünk; az Ő nyáját, amelyben mindegyikünk csak egy-egy tag, s azt a csa-

ládi közösséget, amelyben nem „egykék“ vagyunk, hanem testvérek egész serege nyüzsg körülöttünk, ne is csak abban a körben lássuk meg, amelyet átfoghat a tekintetünk. Azt akarja, hogy ezen messze túl is haladjunk, a képzeletnek szárnyaival oda is eljutva, ahova már a szemünk nem is lát. „Más juhaim is vannak nekem“ — mondja —, „amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is elő kell hoznom. És hallgatnak majd az én szómra. És léssen egy nyáj és egy pásztor.“ (A kezünkben levő bibliafordításban ugyan úgy olvashatjuk ezt: „léssen egy akol...“ De ez egy rég meggyökeredzett fordítási hiba. Jézus, amint az Új-testamentum eredeti szövegéből látható, valójában „egy nyájáról“ beszélt, ami nem mindegy.)

„Akol“ alatt nyilván azt érti Jézus, hogy az Ő hívei, amint egy nyájba tereli őket, valamilyen külső keretben is, valamilyen látható külső egységben is egybefoglaltatnak. Lehet az sokféle. Lehet a szervezet, mely átfogja őket; lehet az épület, amelynek falai között összejönnek; lehetnek azok a külső szokások és formaságok, amelyeknek a kereteiben élnek közös életüket. Ezek azok a dolgok, amelyek láthatóvá teszik az ő együvé tartozásukat. Nyilvánvalóan egy nyájhoz tartoznak, akik ugyanarra a helyre járnak a lelküket táplálni, vagy ugyanolyan módon szoktak énekelni és imádkozni, vagy ugyanaz alá a földi vezetőség alá rendeltén élnek lelki életüket, stb. Ezek a külső keretek az „akol“ dolgai. És már most az ember mindig hajlandó arra, hogy a kerítésen túl ne lásson; hogy magán kívül legfeljebb még azokat számlálja oda Jézus nyájához, akik vele egyazon „akolban“ élnek, egyazon külső szervezethez tartoznak, egyazon szokások módját követik, egyszóval láthatóan egységben vannak vele. Ezt a szűklátókörűséget akarja Jézus bennünk letörni, amikor ünnepélyesen kijelenti, hogy vannak más „aklok“ is, amelyekben éppúgy vannak neki „juhai.“ Nem az ilyen külső keretek döntik el: a Krisztusé-e valaki, vagy nem? Ezek nagyon fontosak. Senki le ne becslje őket! A „nyájnak“ szüksége van az „akolra.“ De mégis csak a „nyáj“ a fontos. Az „akol“ is érette van, hogy annál jobban boldogulhasson, épségben és biztonságban él-

hesse életét a „nyáj.“ És „akol“ lehet többféle is, de azért mégis tartozhatnak a bennük élő „juhok“ egyazon „nyájhoz!“ Mi azt szeretnők, ha mind egy „akolban“ volnának. Miért legyenek köztünk olyan nagy távolságok, amelyeken át alig tudjuk egymást észrevenni és megismerni? Miért választják el Krisztus híveit olyan különbségek, miért élnek a maguk keresztyénségét olyan eltérő módokon, hogy ebből olyan sok félreértés, ellentét és vita támad? Miért ne lehetne valamennyiüket közös nevezőre hozni, „egy akolba“ terelni, hogy mindenek előtt egészen nyilvánvaló legyen: összetartoznak és valóban egy Pásztornak a nyája mindnyájan?

Ezekre a kérdésekre nem tudunk végső megnyugvást adó feleletet találni. De egyet tudunk magának Jézusnak a szavából: azt, hogy egyszer majd így lesz, a nyájnak az egysége egyszer majd napfényre fog jönni. Akárhogy bántja is hát a szemünket az „aklok“ különbözősége, bízzuk csak Őrá a dolgot! Ő szemmel tartja juhait, bárhol legyenek is, el tudja hívni őket más „akolból“ is, és egybe-terelni őket úgy, hogy egyszer majd „lészen egy nyáj és egy pásztor.“ Addig pedig, amíg ez az ígélet beteljesedik — és ha Ő megígérte, akkor egészen bizonyosan beteljesedik egyszer —, gondoljunk rá sokszor, hogy nemcsak mi vagyunk az Ő „nyája“, akiket itt látunk magunk körül, hanem mindazok, akikhez bármikor és bárhol eljut az Ő hívó szava. Tágítsuk ki a gondolataink s a szeretetünk körét úgy, hogy átöleljük vele azt az egész nagy sokaságot, amely ott lesz majd egyszer Jézus körül, ha magához gyűjti az övéit, s amelyet — ahogy a Jelenések könyve mondja — „senki meg nem számlálhat.“ (Jel. 7, 9.)

Így lesz majd igazán csodálatos előttünk az Ő pásztori gondossága, amellyel egyenként „ismeri az Ő juhait“ és „nevükön szólítja őket“. Ezért nem emberi, hanem isteni gondoskodás és vezérlés az övé! Mi emberek ismerünk és gondolunk talán négy vagy öt, esetleg száz, vagy kétháromszáz embert is. De az bizonyos, hogy mennél többen vannak, annál kevesebbet ér a mi gondozásunk számukra. Olyan a mi emberi gondozásunk, mint a rétestészta: minél jobban kiterjed, annál vékonyabb lesz. Minél külterjesebb,

annál kevésbé belterjes és fordítva. Ez a két dolog nálunk egymást kölcsönösen kizárja. Az már csak Isten titka, az éppen Jézusban a nem emberi, hanem az isteni mindenhatóságból és mindentudóságból adódó vonás, hogy neki olyan beláthatatlan nagy nyája van, amely az elmúlt évszázadokon át élt híveinek milliőiből, a mai földön bárhol élő híveinek milliőiből, és a még ezután ejöendő híveinek milliőiből áll, és ebben a rengeteg nagy sokaságban úgy vagyok ott én is, és úgy van ott mindenki más is, hogy mégsem tűnünk el a szeme elől, hanem ki-ki tudhatja: reám külön is néz, engem külön is ismer, nekem külön is Jó Pásztorom!

Még valamit. Szó volt arról, hogy Ő annyira egy az Ő juhaival, hogy az életét is odaadja értük. De ez nem úgy értendő, mintha a „farkas“ leteperné Őt s Ő mint gyengébb fél, áldozatul esik a hatalmasabbnak! Mit segít akkor a nyájón a pásztor önfeláldozása, ha a farkas megöli őt is s aztán rávetheti magát a juhokra? Utolsó szavaiban elárulja Jézus, hogy ez is csak gyarló hasonlat. Az Ő élete nem azért esik áldozatul a „farkassal“ való tusában, mintha az hatalmasabb volna nála, vagy akár csak egyenlő felek volnának, kik a halálos küzdelemben mindketten ott hagynák az életüket. Halála az Ő saját, önkéntes elhatározásának a dolga: „Nékem van hatalmam letenni az én életemet. Senki nem veszi azt el én tőlem.“ És ezért hozzáteheti ezt is: „Van hatalmam ismét felvenni azt.“ Az Ő juhái tehát nem maradnak semmiképen sem árván. Nem kell gyászolva körülállaniuk pásztoruk tetemeit. Nem kell elsíratniuk emlékét, mint akihez hasonló jó pásztor nem volt még és nem is lesz soha többé. Ahogy „volt hatalma letenni“, úgy volt „hatalma ismét felvenni“ az Ő életét. Halálos tusájában az ellenség hatalmát megtörte, de az övé töretlenül megmaradt. Szükség volt arra, hogy „letegye az életét.“ Nyájának biztonságáért ez volt a váltás drága ára. De a végén Ő győzelmesen került ki a küzdelemből. És hívei tudván azt, hogy élő és hatalmas Krisztusuk van, aki meghalt ugyan érettük, de harmadnapon fel is támadott megint mindig föltekinthetnek hozzája és biztonságban

érezhetik magukat minden ártalom ellen. Az ellenség halálos veresége ellenére is lehet ugyan még mindig félelmes fenevad. De mégis elmondhatják a gyermekdallal, hogy „Nem félünk a farkastól!“ Ha Pásztorukról megfedkeznek, megrettenhetnek és riadozhatnak tőle. De ha fölnéznek Óhozzá, eloszolhatik minden félelmük. Semmi nem árt hat nekik, amíg Ő oltalmazza őket!

III.

Felele nékik Jézus: Megmondtam néktek, és nem hiszitek. A cselekedetek, amelyeket én cselekszem az én Atyámnak nevében, azok tesznek bizonyosságot rólam. De ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok. Amint megmondtam néktek: Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem őket, és követnek engem. És én örök életet adok nekik; és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket az én kezemből. Az én Atyám, aki azokat adta nékem, nagyobb mindeneknél; és senki sem ragadhatja ki azokat az én Atyámnak kezéből. Én és az Atya egy vagyunk.

Ismét köveket ragadának azért a zsidók, hogy megkövezzék őt.

Ján. 10, 25—31.

Elérkeztünk a harmadik és utolsó szakaszhoz, amely a Jó Pásztor alakjára irányítja figyelmünket úgy, amint saját szavaiban megjelenik előttünk. Eddigi elmélkedéseinket még ki kell egészítenünk néhány fontos mozzanattal. Jézus maga sem mondott még el mindent, amit a Jó Pásztorról mondhatott, azokban a szakaszokban, amelyeken eddig végighaladtunk. Mai szakaszunkban Ő is újra felveszi a Jó Pásztorról szóló tanítása fonalát és tovább fejti azt.

Közben átugrottuk a János Evangélium 10. fejezetének jó néhány versét, mert abban másról van szó. Ott már nem folytatódik Jézusnak ez a beszéde, hanem az van feljegyezve: milyen hatása volt az addig elmondottaknak azokra, akik hallgatták. Szomorúan állapíthatjuk meg: nem olyan hatása volt, amilyent látni szeretnénk. Jézusnak ez a beszéde hitetlenséggel, elzárkózással találkozott. A legjobb

esetben is csak bizonyos tétovázással. Voltak egyesek, akik nem zárkóztak el előle mereven, de ezek is úgy voltak, hogy nem tudták, hogyan is vélekedjenek róla. Azért is olvastuk fel mai szakaszunkat már onnan kezdve, ahol Jézus maga állapítja meg hallgatóságáról: „Nem hiszték.“ Pedig nemcsak elhangzott szavainak hivatkozhatik, amelyek Őbenne való hitet ébreszthettek volna, hanem mindenki előtt ismeretes cselekedeteire is. „Amelyeket én cselekszem az én Atyámnak nevében“, úgymond, az Ő csodatételei és egész munkássága is, mind „bizonyosságot tesznek Őróla.“ Volt bőven, miből megérteniük: miért jött Ő és mit hozott nekünk embereknek, de ők mindezt nem akarták elfogadni. „De ti nem hiszték, mert ti nem az én juhaim közül vagytok.“

Ezzel újra felvette a nem régen használt hasonlat fonálát. Megint úgy beszél magáról, mint Pásztorról, aki hívogatja, gyűjtögeti maga körül a nyáját, hogy az Ő gondozása alatt jól legyen dolga. Ebből indul ki aztán mai szakaszunk, amelyben még néhány fontos rávilágítást kapunk a Jó Pásztor és az Ő juhaim viszonyára. Szomorúan kell megállapítanunk, hogy emberileg szólva ismét csak hiába hangzottak el Jézus szavai. Amikor beszéde azzal a súlyos kijelentéssel: „Én és az Atya egy vagyunk“, véget ér, utána azt olvassuk: „Ismét köveket ragadának azért a zsidók, hogy megkövezzék Őt.“ Tehát még határozottabb elzárkózással, sőt egyenesen ellenséges érzéssel, nekidühödött indulattal fogadták azt, amit mondott.

De ezzel most nem foglalkozhatunk. Minket most az érdekel, amit hallgatóinak már előbb megfigyelt hitetlenségről mond Jézus: „Ti nem hiszték, mert ti nem az én juhaim közül vagytok.“ Ez tehát az ő hitetlenségüknek a magyarázata. Azok valók az Ő juhaim közül, akik hisznek benne. Vagy ahogy Jézus az Ő képes beszédében mondja: „Az én juhaim hallják az én szómat.“ Volt ebben a megállapításban valami vigasztaló igazság azzal a szomorú helyzettel szemben, amely Jézus elé tárult. Mert hiszen mintha azt mondaná ezzel: „Ti nem hiszték ugyan énbenem, de azért jól tudom, hogy az én beszédem nem hangzik el

hiába. Lesznek azért olyanok, akik hisznek bennem. Rólatok lepereg a szavam, de azért vannak nekem juhaim, akik hallgatnak rám. Ha nem éppen most és itt, hát majd máshol és máskor, de azok, amelyeket én elmondottam, egészen bizonyosan célhoz érkeznék majd emberi szíveknél és megragadják azokat." Azt jelenti ez, hogy ha Isten adott ilyen Pásztort az emberiségnek, akkor nem hiába adta. Ez az ajándéka nem vesztet kárba. Egészen bizonyosan lesznek elegendően olyanok, akikért az Istennek érdemes volt Őt adnia, akikben lesz fogékonyság az Ő felismerésére és engedelmesség az Ő elfogadására. Hogyha mi is egyszer-máskor elszomorodva látjuk, hogy az emberek nagy sokasága minden más hangra szívesebben hallgat, de Jézus szava mintha hiába hangzanék feléjük, nem érdekli őket: vigyázzunk, hogy erőt ne vegyen rajtunk ez a szomorúság annyira, hogy csüggeteg módon már azt gondoljuk: akkor nem is érdemes az Ő hívogató szavát hallatni ebben a világban! Ezzel a csüggetéssel már magunk is hitetlenségbe esnénk. Aki hisz a Pásztorban, annak az Ő szavára hinnie kell az Ő nyáját is. Pásztor és nyáj összetartoznak egymással. Ha hiszünk abban, hogy Isten Jézus Krisztusban Urat, Királyt és Megváltót adott a világnak, akkor abban is hinnünk kell, hogy adott neki alattvalókat is, mert hiszen azok nélkül nem volna Király; adott neki szolgálatába álló embereket is, hiszen azok nélkül nem lehetne Úr; adott neki drága zsákmányul megváltott lelkeket is, akikben bebizonyosodik, hogy Ő valóban Megváltó. Vannak neki juhai, akik „hallják az Ő szavát"! Nem hangozhatik az a szó hiába! Nem fontos, hogy mi okvetlenül lássuk: kik az Ő juhai. Emberi szemek elől sokszor rejtve is maradnak. Nem lehet hát őket számon venni, kimutatásba foglalni, névsorba összeírni. Örölnünk kell, ha néhányat megismerhetünk közülük. Záloga ez annak, hogy vannak mások is, sokkal többen is. Sőt néha, szívünk nagy örömeire még azt is nyilván megadatik látnunk, hogy sokan vannak. De akkor is nyugodjunk bele abba, hogy csak egy kicsiny részüket láthattuk, a többi el van előlünk rejtve. Hiszen ha mind el volnának rejtve előlünk, azt is el kellene viselni tudnunk.

Elég kellene, hogy legyen mindegyikünk számára az a bizonyosság: Engem hívott és én meghallottam szavát, gondjaiba fogadott és megbizonyította rajtam, hogy Ő az én Istentől küldött Pásztorom. Ebből az egyből is tudhatná ki-ki, hogy nem ő az egyetlen, hanem van neki a világon nagyon sok más juha is. És ezért szólnia és zengenie kell az Ő szavának, hogy mindenki hallhassa. Sokan süketek maradnak majd iránta. Azok „nem az Ő juhai közül valók.“ De mások majd felfigyelnek, ráismernek a Pásztor hangjára és követik Őt.

A másik gondolat, amely Jézusnak e szavaiban kifejezésre jut, az, hogy az Ő juhainak éppen az az ismertető jejük, hogy „hallják az Ő szavát.“ Természetesen a többiek is hallják azt valamilyen értelemben, de nem úgy, hogy ráismernének benne pásztoruk szavára, amelyre meg kell mozdulniuk. Napkeleten úgy volt az sokszor, hogy több pásztor is egy karámban tartotta a nyáját. A nyájakat összehozták oda éjszakára. S amikor felvirradt egy-egy új nap, minden pásztor előhívta onnan a maga juhait. Odaállott a pásztor az ajtóba. Előtte elkeveredten ott heverészttek a juhok. Szólongatni kezdte az övét. S azok tudták: nekik szól ez a hívogatás. Feltápaszkodtak, átbukdácsoltak a többiekben, és mentek a pásztor után. A többiek nyugodtan maradtak a helyükön. Olvastam olyan külföldi lelkésztől, aki a Szentföldön járva ki akarta próbálni: a valóságból vette-e Jézus ezt a vonást, vagy csak költői képzelete festette-e bele a Jó Pásztor képébe? Megismerkedve a napkeleti pásztorokkal, megosztva velük mindennapi életüket, megfigyelte az illető: hogyan szólongatja mindegyik a maga juhait. S aztán kísérletezett: vajjon, ha utánozza a pásztor hangját, nem éri-e el ő is ugyanazt az eredményt? De az ő szavára bizony nem mozdult meg a nyáj! Azt gondolta, talán azért nem, mert európai ruhát visel s a juhok ezt a különbséget veszik észre. Átöltözött hát a napkeleti pásztor viseletbe és úgy próbálkozott ismét. De megint csak hiába! Nagyon finom hallásuk volt a juhoknak s azt semmiképpen nem sikerült megtéveszteni! Ahogy Jézus is megmondotta már az előző szakaszban: a juhok „ismerik a pásztor hang-

ját", idegent pedig nem követnek, mert nem ismerik az idegenek hangját." (4—5. v.) Ez a valóságból vett igaz vonás és híven tükrözi a lelki valóságot is: arról lehet megismerni Jézus juhait, hogy „hallják az Ő szavát." Hallhatja valahogy mindenki. Hiszen hirdettetik az Ő szava szinte úton-útfélen. Nem „fülbe súgva" hangzik tova, hanem szinte „a házak tetejéről" zeng nyilvánosan, nagy sokaságokhoz. De hogy megrostálja a hallgatóit ez a szó! Vannak, akik meghallgatják s aztán odább állanak. Úgy érzik: nekik nem mond semmit, rájuk nem tartozik. De vannak, akiket szíven talál. Érzik: nekik szól. Ezek a Jó Pásztornak a juhait!

De itt meg kell jegyeznünk valamit. A János Evangéliumának az a sajátossága, hogy benne rendesen úgy van szó mindenről, hogy az igazság lényege van kiemelve. Hogy az igazságnak ez a lényege azután a valóságos életben az idők rendjén hogyan mutatkozik meg, az más kérdés. És arról a János Evangélium rendszerint már nem szól. Ilyen lényegi igazságot fejeznénk ki pl., ha azt mondanók: gyümölcsfa az, amelyen ehető gyümölcs terem. De úgyebár ez nem jogosít fel bennünket arra, hogy ebben a téli koratavaszi időben kimenjünk és körülnézzünk: melyik fáról szakíthatunk gyümölcsöt. Hiszen akkor azt kellene mondanunk: nincs egész Magyarországon egyetlen gyümölcsfa sem. Ebben a pillanatban egyetlen fánkon sem terem ehető gyümölcs. Annak megvan a maga rendje! Ki kell várni, amíg eljön a virágzás ideje, s amíg majd a virágból gyümölcs lesz, sőt még akkor is, amikor már megterem a gyümölcs, meg kell várni, amíg megéri s akkor lesz belőle ehető gyümölcs. Így vagyunk azzal az igazsággal is, hogy azok tartoznak Jézus juhai közé, akikben visszhangot kelt az Ő szava s akik úgy fogják azt fel, mint hozzájuk személyesen szólót. Ez csakugyan így van és nincs másképen. De ennek is meg kell adni az idejét, hogy a valóságban megmutatkozhassék. Nem szabad rögtön helyzetképet csinálni akarni, hogy kik hát a Jézus juhait és kik nem azok? Mert akinél ma még nem figyelhető meg és nem állapítható meg a biztos ismertető jel, hátha holnap már meglesz nála is? Sokszor csak lassan ébredszik a Jézus szava iránti fogé-

konyság. És ez is sokszor csak éretlenül, tökéletlenül jelentkezik és csak idővel teljeseedik ki. Csak akkor osztályozhatók az embereket ennek alapján, ha magunk előtt látnók már az egész életüket mindvégig, amikor lezárult már utolsó pillanatával. Hiszen azt sem tudhatjuk: némelyik embernek nem a halálos ágyán nyílik-e meg a füle a hallásra? A kereszten függő egyik lator is haláltusa közben hallotta csak meg a Jó Pásztor szavát s akkor kitűnt, hogy ő is az Ő juhái közé tartozik. Pedig ki gondolta volna róla? Ez azt jelenti, hogy nekünk soha nincs jogunk bárkit is kizárni Jézus juhái közül. Ha semmi fogékonyságot nem árul is el valaki Jézus szavának a meghallására, még nincs befejezve a története! Még meglehet minden reménységünk arra, hogy egyszer csak nála is bekövetkezik az, amit eddig nem figyelhattunk meg rajta. Nekünk csak arra van jogunk, hogy akinél ez a lelki fogékonyság bármilyen kis mértékben is mutatkozik, annak örüljünk nagy örömmel, mert íme, ő is Jézus juhái közül való!

Alapjában véve a lélek elrejtett, belső világában lejátszódó, titokzatos dolog ez: hallani a jó Pásztor szavát. És már ezért sem lehetünk mi, akik a szívekbe nem látunk bele, osztályozó bírái az embereknek. Mintha titkos húrok rezdülnének meg a szív mélyén, úgy mozdul meg valami az emberben Jézus szavára. Úgy, mint senki másnak a szavára! Csodálatos és megfoghatatlan dolog az, hogy amikor Jézus szól hozzánk, valami visszafelel bennünk az Ő szavára. Akárhogy érkezik is szava hozzánk, akár a Szentírás lapjait olvasva halljuk azt megcsendülni saját ajkairól, akár mások beszédén át szólít meg bennünket, akik az Ő üzenetét hirdetik nekünk, — valami megmozdul bennünk, magunk sem értjük: hogyan, mitől? A Szentírás úgy nevezi ezt egy más helyen: ilyenkor a Szent Lélek „tesz bizonyosságot a mi lelkünkkel együtt“. A reformáció idejében úgy is emlegették ezt, és a reformátoroktól mi is megtanultuk úgy nevezni: „a Szent Lélek bizonyágtétele.“

De bármennyire titokzatos, a lélek rejtelmes mélyén lejátszódó dolog ez, megvan ennek a külső megnyilvánulása is. Aki úgy hallja Jézus szavát, mint őhozá személyesen

szólót, az vonzódik ehhez a szóhoz, szereti azt hallgatni, kívánczik utána és örömmel ragad meg minden alkalmat, amikor újra hallgathatja. Szomjúhozik az ilyen lélek az Ige forrásaira. Ahol ez a szó nyilvánosan is hangzik és hirdetik, oda szeret másokkal egybegyülekezni. Így válik Jézusnak ma is, az Ő emberi szolgálai által hirdetett szava azzá a tömörítő középponttá, amely körül láthatóan kialakul az Ő nyája ebben a világban. Ha valaki látni akarja, hogy Jézusnak csakugyan van nyája az emberek között, legjobban úgy láthatja, ha odanéz, ahol az Ő nevében prédikálják az Ő üzenetét. Ott együtt van a nyáj, oda összegyülekeznek az Ő juhai. Külömben szétszórta élnék e világon, más emberek közt elkeveredetten, és nehéz őket fölismerni. De itt bárkinnek a szemébe szökhet a meglétük. A kívülálló is itt láthatja meg őket a legegyszerűbben. S maguk azok is, akik a nyájhoz tartoznak, itt szemlélhetik a legvilágosabban, hogy nem egyedül vannak, hanem népes nyája van Jézusnak, amelynek ők is tagjai. Milyen nagy szükségük is van arra, hogy ezt mindig újra lássák, s hogy meg kell ezért becsülniük az olyan alkalmakat, amikor Jézus szavára összehaverődik juhainak kisebb vagy nagyobb serege, hogy Igéjének vonzó ereje által kiemelkedjék a szétszórtság homályából a láthatóság fényébe!

De siessünk tovább! A következő versek során mond Jézus valamit, ami arra eszméltet bennünket, hogy bármennyire igaz is, amit eddig megállapítottunk, hogy t. i. azok tartoznak az Ő juhaihoz, akik „hallják az Ő szavát”, ezzel mégsem hatoltunk még a dolog gyökeréig. Alapjában véve nem az tesz valakit az Ő juhává, hogy „hallja az Ő szavát”, hanem már az övé volt, mielőtt „hallotta az Ő szavát.” Úgy áll a dolog, hogy azért „hallotta az Ő szavát”, mert már az övé volt. Hogyan, miért lehetett valaki az „övé” már előzőleg is, már eleve is? Azt mondja itt Jézus: „Az én Atyám, aki azokat adta nekem, nagyobb mindeneknél.” Tehát „az Atya adta neki őket”, azért az Ő juhai. Azért az Ő „tulajdonai”, mert az emberek nagy sokaságából titkos isteni végzés kiválasztotta őket és elpecsételte őket: „Ezek a tied!” és amikor Ő eljött ebbe a világba és

elhangzott az Ő hívogató szava, akkor ezek a kiválasztottak jöttek elő az emberek sokaságából, ezek értették meg Őt és ezek követték, mint Pásztorukat. De nem ezáltal lettek az övéi. Ebben már csak megmutatkozott és bebizonyosodott, hogy eleitől fogva az övéi voltak.

Titokzatos dolog az Istennek ez a kiválasztó rendelkezése! Hiába is boncolgatnánk, hiába is okoskodnánk felőle, nem tudnók megérteni. De azért, mert olyan megfoghatatlan dolog, mégsem hallgathatunk róla. Hiszen határozottan beszél róla a Szentírás s a Szentírásban maga Jézus is! Alázatosan tudomásul kell vennünk és annyit meg kell értenünk belőle, hogy az Istennek imádandó, felséges hatalma nyilatkozik meg benne. Ahogy Jézus mondja: „Az én Atyám nagyobb mindeneknél.” Mert úgy-e azt kérdezi az ember: hogyan lehet minket így odaajándékozni; rólunk nélkülünk így rendelkezni; meg sem várni, hogy mi is hozzászólhasunk, hanem már előre határozni felőlünk? Úgyebár tiltakozva lázadnánk fel az ellen, ha emberek így akarnának egymás felett rendelkezni, mint ahogy az régi időkben megtörtént, amikor egy-egy uralkodó úgy ajándékozhatott egy másiknak rabszolgákat százával-ezrével, mintha kutyákat vagy lovakat ajándékozna oda? Ember ember felől így nem rendelkezhetik! De itt nem embernek, hanem a mi teremtető Urunknak Istenünknek a rendelkezéséről van szó! Hiszen maga a teremtés is olyan rendelkezés volt, amelyben nem kérdezte meg véleményünket. Egyiküntől sem tudakozta: Akarsz-e megszületni erre a világra és olyannak akarsz-e megszületni, amilyennek fogsz? Szabados Ura volt életünknek már ebben is. Mivel mindenünket Ő adta, azért úgy adhatta, amint neki tetszett, kinek ilyen, kinek olyan testi-lelki képességeket, és ebbe senkinek nem lehetett beleszólása és senki nem bírálhatja felül rendelkezéseit utóbb sem. Ugyanennél a teremtető, szuverén, isteni hatalmánál fogva igenis rendelkezhetik Ő emberek felett úgy is, hogy egyeseket eleve kiválaszt és odaad az Ő Fiának: „Ezek azok, akikért küldelek. Ezeknek a Pásztora leszel s ez lesz a te nyájad, amelyért életedet fogod adni, hogy megtartsd őket örökre.” Senki sem kérheti számon tőle, miért nem

adta oda neki tulajdonául az egész emberiséget, miért maradnak ki sokan ebből a kiváltságból, és miért élik végig az egész életüket úgy, hogy soha a fülük meg nem nyílhatik a Jó Pásztor hívásának a meghallására? Kik vagyunk mi, hogy számon kérjük és felelősségre vonjuk Istent az Ő rendelkezéseiért? Mi csak leborulva imádkozhatjuk Őt az Ő „mindeneknél nagyobb“ hatalmában! És ha egyszer mi is „hallottuk Jézus szavát“ és ebből kitént, hogy mi is „az Ő juhai közül vagyunk“, annál inkább méltó, hogy boldog imáddal boruljunk le az Istennek megfoghatatlan hatalma előtt. Hiszen Őt illeti meg minden dicsőség azért, hogy mi is Jézus nyájához tartozhatunk! Ő foglalta bele ingyen való kegyelemből a mi nevünket is azok közé, akikről azt mondotta: „Ezek legyenek a tiéd“, amikor még sem ég, sem föld nem volt teremtvél! És ezért volt aztán, hogy amikor eljutott hozzánk Jézus szava, az nem pereghetett le rólunk, közönyösségünkben föl kellett ébrednünk és meg kellett értenünk, hogy nevünkön szólít a mi Jó Pásztorunk!

Ami ehhez még hozzáfűz Jézus: „Én ismerem őket“, erről már beszéltünk az előzőekben. „És követnek engem“ — ezzel is foglalkoztunk már. Ha más szavakban kifejezve is, de már megjelent előttünk a juhoknak élete, amelyben előttük jár a Pásztor s ők mennek utána, hogy legelőre találjanak, „életük legyen és bővülködjenek.“ Itt csak azért álljunk meg egy pillanatra, hogy megjegyezzük: milyen helytelenül fogják fel az emberek sokszor Jézusnak „követését“. Amikor ezt emlegetik, úgy értik gyakran, mintha Jézusnak ez utánzását jelentené. Mintha Jézus életében előttünk állana egy minta — gondoljunk a festők és szobrászok műtermeiben álló modellekre —, nekünk pedig az volna a feladatunk, hogy azt nagy gonddal és fáradsággal lemásoljuk a magunk életében, ahhoz hasonlóvá mintázzuk a magunk életét. De „Jézust követni“ nem ezt jelenti, hanem olyasmit, amit a juhok tesznek az ő pásztorukkal. Nem mozdulatlan mintának állott eléink Jézus, hogy mi küzdjünk és bajlódjunk hasonmásainak a magunkból való kidolgozásán, hanem előttünk jár és nekünk utána kell haladnunk, amerre vezet, mint Pásztorunk. A gond és bajlódás a pász-

toré, a juhoké a nyereség és az élvezet! A pásztor keresi meg a legelőt, a juhok az életüket táplálják vele. „Jézust követni“ annyit jelent, mint megmaradni az Ő közelségében, hogy Ő gondoskodásának minden jótéteményében részesíthessen bennünket!

„És én örök életet adok nekik.“ Ebben foglalja össze mindennek a lényegét, amiben juhait részesíti. Az Ő „követése“ nem nekünk szegzett követelés, hanem ennek az ajándéknak az élvezete, ennek az ígéretnek a beteljesedése rajtunk. Talán nem is kell külön hangsúlyoznunk, hogy az az „örök élet“, amelyet Jézus az Ő juhainak itt ígér és biztosít, nemcsak a földi élet után elkövetkezendő másvilági ajándék, hanem már ennek a földi életnek más minőségét jelenti. Éppen ennek a földi életnek olyan átalakulását jelenti, hogy azután nem lehet már fölötte hatalma a halálnak sem. „Aki hisz én bennem, ha meghal is, él“ — mondja Jézus egy más helyen, — vagyis: már a halála előtt olyan életet nyer, amely túléli a halált is. És pedig nem úgy, hogy éppen csak hogy tovább is létezik. Hiszen azt a pogányok is hitték, hogy a lélek halhatatlan. Ők is meg voltak győződve arról, hogy az ember a halálban nem semmisül meg, hanem valahogy fenmarad utána is, még ha ezt a továbblétezést nagyon siralmasnak, valamilyen árnyékszerű tengődésnek fogták is fel. Nem! Az az „örök élet“, amelyről Jézus beszél, a szó legteljesebb értelmében „élet“, olyan, amilyenről fentebb azt olvastuk, hogy „bővölködés“, az életnek olyan teljessége, amelyhez képest a mi földi életünk az árnyékszerű, szegényes létezés.

És Ő nem úgy adja az „örök életnek“ ezt az ajándékát, hogy akik drága kincsként elnyerik, azoknak rettegniük kelljen aztán, hogy a következő pillanatban nem veszítik-e megint el. Ugy kapják azt meg, hogy örökre biztosítva van számukra. Hiszen azért „örök élet“! „Soha örökké el nem vesznek“ — mondja Jézus. És ennek a biztosítéka Ő maga: „Senki ki nem ragadja őket az én kezemből“. Jó ezt hallanunk Ötöle. Mert annyira mi magunk is ismerjük az életet, hogy tudjuk: telve van veszedelmekkel és pedig mennél több a félteni valónk, annál több okunk van a

féltésére. Ő pedig mindeneket áttekintő szemével még világosabban látja, mennyi veszedelem környékezik bennünket. A régi pogányok is úgy voltak, hogy amikor valami nagy öröm érte őket, elfogta a szívüket a félelem. Ugy vélték, hogy az istenek megirigylik az embertől nagy boldogságát és lecsapnak rá, hogy megrabolják attól. Az az igazság szólt meg ebben, hogy a földi életben csakugyan semmi sem állandó és semmi sem biztos. De akikről Jézus beszél, azok ne féljenek semmilyen veszedelemtől. Nem a veszedelmeket akarja ezzel lekicsinyelni. Nem azt mondja, hogy komoly próbák aligha következhetnek be és súlyos ostromok nem igen várhatók. Az ellenkező oldalról adja a megnyugtatót: igenis, jöhetnek nagy megrendülések, támadhatnak komoly bajok, de akármilyen nagyra nőjön is a veszedelem, az Ő megtartó ereje még nagyobb lesz: „Senki ki nem ragadja őket az én kezemből!”

Honnan ez a nagy erő? Minek a címén emelkedik Jézus így fölébe minden fenyegető bajnak és veszedelemnek? A következő mondatban megfelel Ő erre: „Az én Atyám nagyobb mindeneknél, és senki sem ragadhatja ki azokat az én Atyámnak kezéből. Én és az Atya egy vagyunk“. Az Ő megtartó erejét csak olyan támadás múlhatná fölül, amely magának a mindenható Atya Istennek az erejével tudna megbirkózni! Emberi tekintet előtt nincs más, csak egy alázatos, szegény vándortanító, az emberektől megvetett és elutasított, nemsokára a kereszten függő, gyalázattal és kínnal elborított áldozat, csupa gyengeség és tehetetlenség. De láthatatlanul ott van mögötte a világokat teremtető, hordozó és igazgató végtelen hatalom, — az örökévaló Atya. És ez a kettő — ez a megfoghatatlan titok! — nem kettő, hanem egy! „Én és az Atya egy vagyunk“. Abban az alázatos, törekény, áldozatul vetett emberben a dicsőség Ura, égnek és földnek mindenható Teremtője maga áll előttünk! Ezért amikor beszél, az Isten nevében beszélhet; ígérhet olyan dolgokat, amelyeket csak Isten teljesíthet; vállalhat olyan felelősséget, amelynek csak Isten tud megfelelni. Mondhatja azt: „Senki ki nem ragadja őket az én kezemből“, mert ha Ő mondja ezt, ez ugyanazt jelenti, mint:

„Senki sem ragadhatja ki azokat az én Atyámnak kezéből“.

Megint olyan titokhoz érkeztünk, amelybe az emberi értelem szeme nem láthat bele. Nevén nevezve: a Szentháromság titka ez, közelebbről az Atya és a Fiú egymáshoz való viszonyának a titka. Ne is feszegezzük, boncolgassuk, mert úgy sem haladnánk sokra vele. Ami az Igéből nyilván kiviláglik előttünk, az az, hogy az örökkévaló Hatalomnak abból a véghetetlen tengeréből, akit Istennek nevezünk, előjött Valaki, aki egy az Atyával; benne hozzánk hasonlatosan véges, gyöngé emberré lett az Isten, hogy közöttünk járva minket megragadhasson, mi Őt megismerhessük, vele egybekapcsolódhassunk, és „örök életet“ nyerhessünk. Jött, hogy Pásztorunk legyen, aki által Isten maga pásztorol bennünket. Jött, hogy fölvegye a gondunkat, mert általa maga Isten akart örökre gondjaiba fogadni. Jött, hogy vezéreljen, igazgasson bennünket és ezzel valósággá váljék életünkben az Isten áldott országlása.

Emeljünk ki végül még egyet. Jézus azt az Ő hatalmát, amellyel övéit minden veszedelem ellenére is meg tudja tartani „kezeiben“, a láthatatlanul mögötte rejtőző Atya hatalmára vezeti vissza. De van még valami, ami ugyanígy visszavezetendő Jézusról a mögötte rejtőző és igazában Őbenne megnyilatkozó Atyára. Az előző szakaszban volt is róla szó, csak nem volt rá időnk, hogy kiemeljük. Amikor Jézus arról beszélt, hogy Ő „leteszi az Ő életét“ juhaiért, ezt fűzte hozzá: „Azért szeret engem az Atya... Ezt a parancsolatot vettem az én Atyámtól.“ (17—18. v.) Ebben is teljes tehát az „egység“ az Atya és a Fiú között. Ha ebben a világban azt látjuk, hogy Jézus annyira egygés lesz az Ő juhaival, hogy érettük minden támadásnak oda-tárja keblét; ha érettük vállal minden szenvedést és végül elmegy a keresztnék haláláig, hogy juhai soha kiszolgáltatottaknak és cserbenhagyottaknak ne érezhessék magukat; ha azt akarja, hogy amikor a rettenetes „farkas“ csattogtatja rájuk fogait, akkor se kelljen kétségbeesniük, hanem éppen ebben a veszedelemben, a bűnnek minden vádjával és fenekedésével szemben is, maguk mellett tudják Pásztorukat, aki ezt a harcot az élete árán is megvívta már éret-

tük: a Jó Pásztornak ebben a mindhalálíg hűséges irgalmában is az örökkévaló Atya Istennek a minden áldozatra kész megváltó szeretete nyilvánul meg. A Jó Pásztornak ez a maga-odaáldozása nem valami egyéni vállalkozása volt. Erre Ő „parancsolatot vett az Atyától“. És miközben ennek a megbízatásnak az útját járta, érezhette, hogy engedelmes-ségéért „szereti az Atya“. Az Atya akaratából és helyes-lésével „tette le az Ő életét“.

Isten jelentette ki Őbenne hatalmát is, könyörülő ke-gyelmét is. Ezért „Jó Pásztorunk“ Ő nekünk. Boldog az, aki ezt a mindhalálíg elmenő szeretetet megismerte, és fel-fogta, hogy az neki szól! És boldog, aki előtt megjelent a hatalmas Kéz, amelyből semmilyen más kéz nem ragadhatja ki többé az életét!

